

ROZHODNUTÍ KONTROLNÍHO ÚŘADU ESVO

č. 357/15/KOL

ze dne 23. září 2015

o ukončení formálního vyšetřovacího řízení ve věci státní podpory ve prospěch fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS [2016/906]

KONTROLNÍ ÚŘAD ESVO (DÁLE JEN „KONTROLNÍ ÚŘAD“),

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „Dohoda o EHP“), a zejména na článek 61 a protokol 26 této dohody,

s ohledem na Dohodu mezi státy ESVO o zřízení Kontrolního úřadu a Soudního dvora (dále jen „Dohoda o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru“), a zejména na článek 24 této dohody,

s ohledem na protokol 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru (dále jen „protokol 3“), a zejména na čl. 7 odst. 3 části II,

vzhledem k těmto důvodům:

I. SKUTEČNOSTI**1. Postup**

- (1) Po obdržení několika stížností a informací o trhu zpravil Kontrolní úřad dne 31. října 2013 norské orgány o tvrzeních týkajících se údajné státní podpory v souvislosti s financováním nového fotbalového stadionu v Sandefjordu (dokument č. 686574). V téže korespondenci si Kontrolní úřad vyžádal informace o údajném opatření podpory, které norské orgány poskytly dne 29. listopadu 2013 (dokumenty č. 691773 a 691774).
- (2) Kontrolní úřad si dne 16. ledna 2014 vyžádal od norských orgánů další informace (dokument č. 694963), které byly poskytnuty dne 14. února 2014 (dokument č. 699518).
- (3) Na základě informací, které měl Kontrolní úřad k dispozici, se dne 22. října 2014 rozhodl přijmout v souvislosti s podporou ve prospěch fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS rozhodnutí č. 444/14/COL o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a vyzval norské orgány k podání připomínek. Dotyčné rozhodnutí bylo dne 15. ledna 2015 zveřejněno v *Úředním věstníku* a třetí strany byly vyzvány, aby případné připomínky podaly ve lhůtě jednoho měsíce od zveřejnění.
- (4) Norským orgánům byla lhůta pro podání připomínek prodloužena do dne 23. prosince 2014 a připomínky byly podány k tomuto datu (dokumenty č. 733899–733901). Kontrolní úřad neobdržel žádné další připomínky.

2. Příjemce – fotbalový klub Sandefjord Fotball AS

- (5) Fotbalový klub Sandefjord Fotball je sdružení, které bylo založeno v roce 1998 na základě dohody o spolupráci mezi dvěma největšími fotbalovými kluby v oblasti Sandefjordu, a to Sandefjord Ballklubb a IL Runar. Cílem spolupráce bylo vytvoření profesionálního fotbalového týmu v Sandefjordu, který by se mohl dostat do nejvyšší norské ligy.
- (6) Sandefjord Fotball AS, společnost s ručením omezeným, vede profesionální („elitní“) tým⁽¹⁾. Spolupráce mezi fotbalovým klubem Sandefjord a společností Sandefjord Fotball AS je založena na požadavcích Norské fotbalové asociace. Klub dále vede amatérský tým a juniorský fotbalový tým. Provozuje rovněž letní fotbalové školy a pořádá regionální fotbalové soutěže pro mladé amatérské hráče.

⁽¹⁾ Další informace o příjemci jsou uvedeny v rozhodnutí č. 444/14/COL.

3. Popis opatření

3.1 Souvislosti

- (7) Do roku 2007 používal elitní tým fotbalového klubu Sandefjord k tréninkům a zápasům stadion v Bugårdsparkenu, který vlastnila obec. Tento stadion však nevyhovoval požadavkům Norské fotbalové federace, které se vztahují na kluby v nejvyšší lize. Náklady na modernizaci stávajícího stadionu se odhadovaly na přibližně 40 milionů NOK, přičemž obec Sandefjord nebyla ochotna investici uskutečnit.

3.2 Výstavba nového stadionu

- (8) V roce 2005 jednaly obec Sandefjord a fotbalový klub Sandefjord Fotball AS o možnosti výstavby nového stadionu. Obec souhlasila s tím, že poskytne potřebný pozemek, a fotbalový klub Sandefjord Fotball AS měl stadion financovat a provozovat.
- (9) Obec získala v oblasti Pindsle několik pozemků za celkovou částku ve výši přibližně 3,7 milionu NOK. Dotyčné pozemky byly v té době vedeny jako zemědělská půda. Rozhodnutí obce ze dne 6. září 2005, kterým bylo nabytí pozemků schváleno, předpokládalo, že po změně územního plánu budou pozemky určeny ke komerčnímu využití a že se bude vyžadovat výstavba stadionu. Podle nového územního plánu byly pozemky rozděleny na dvě části: pozemek č. 152/96 byl určen k smíšenému použití pro účely stadionu a pro komerční účely a pozemek č. 152/97 byl určen ke komerčnímu využití. Dohodou ze dne 28. listopadu 2006 pak byly oba pozemky převedeny na dvě dceřiné společnosti fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS, které jsou zcela v jeho vlastnictví: pozemek č. 152/96 na společnost Sandefjord Fotball Stadion AS a pozemek č. 152/97 na společnost Sandefjord Fotball Næring AS.
- (10) Podle dohody odpovídal za zajištění potřebných finančních prostředků pro výstavbu stadionu fotbalový klub Sandefjord Fotball AS. Stavební náklady projektu byly odhadnuty na 110 milionů NOK. Fotbalový klub Sandefjord Fotball AS měl přispět částkou ve výši 70 milionů NOK pocházející z jeho vlastních zdrojů a od externích investorů, z prodeje práv na označení atd. a s ohledem na zbývající částku ve výši 40 milionů NOK si měl vzít úvěr. Příspěvek fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS měl být získán částečně prodejem pozemku určeného ke komerčnímu využití (pozemek č. 152/97) společnosti Pindsle Property AS.
- (11) Kromě výstavby stadionu ukládala dohoda řadu dalších povinností. Fotbalový klub Sandefjord Fotball AS souhlasil zejména s provedením silničních prací na pozemku stadionu a s uhrazením nákladů v souvislosti s ukončením provozu starého stadionu, včetně oprav.
- (12) Krátce po podpisu dohody získala podíly ve společnosti Sandefjord Fotball Næring AS, která vlastnila pozemek č. 152/97, společnost Pindsle Property AS, a to za částku ve výši 40 milionů NOK. Před prodejem nebyla dotyčná společnost oceněna.
- (13) Nový stadion byl dokončen v červenci 2007 a celkové stavební náklady činily 110 milionů NOK⁽¹⁾. Kromě fotbalového hřiště a tribuny je součástí stadionu celá řada dalšího vybavení, včetně atletické dráhy, posilovny a zasedacích místností. Tato zařízení jsou bezplatně pronajímána jiným (zejména amatérským sportovním) organizacím.

3.3 Následný prodej stadionu

- (14) V roce 2009 čelil fotbalový klub Sandefjord Fotball AS finančním potížím. Klub se rozhodl získat finanční prostředky prodejem společnosti Sandefjord Fotball Stadion AS (vlastníci stadion a sousední nemovitosti na pozemku č. 152/96) společnosti Pindsle Property AS. V té době se podle norských právních předpisů vyžadovalo ocenění provedené třetí osobou, jelikož několik osob zastávalo funkce v dozorčích a dozorcích orgánech a vlastnilo podíly jak v uvedené společnosti, tak ve společnosti Pindsle Property AS.
- (15) Ve znaleckém odhadu ze dne 6. dubna 2009 byla hodnota společnosti Sandefjord Fotball Stadion AS stanovena v rozmezí od 14 milionů NOK do 16 milionů NOK. Společnost byla dne 9. června 2009 prodána za cenu ve výši 15 milionů NOK.

⁽¹⁾ Norské orgány potvrdily, že počáteční investice činila 110 milionů NOK. Klub však následně investoval do vybavení a zařízení další částku ve výši 17 milionů NOK, většinou ve formě práce, kterou odvedli členové klubu („dugnadsarbeid“).

4. Rozhodnutí o zahájení řízení

- (16) Dne 22. října 2014 vydal Kontrolní úřad rozhodnutí č. 444/14/COL o zahájení formálního vyšetřovacího řízení v souvislosti s podporou ve prospěch fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS.
- (17) Ve svém rozhodnutí dospěl Kontrolní úřad k předběžnému závěru, že převod pozemků na fotbalový klub Sandefjord Fotball AS představoval státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP. Kontrolní úřad se zejména domníval, že k převodu došlo za cenu nižší, než byla tržní hodnota, a to u pozemku č. 152/96 (určeného k smíšenému použití pro účely stadionu a pro komerční účely) a pozemku č. 152/97 (určeného ke komerčnímu využití).
- (18) Jelikož norské orgány nepředložily v souvislosti s posouzením slučitelnosti žádné argumenty, měl Kontrolní úřad pochybnosti ohledně toho, zda lze opatření prohlásit za slučitelné s fungováním Dohody o EHP.

5. Připomínky norských orgánů

- (19) Norské orgány podaly připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení dopisem ze dne 23. prosince 2014 (dokumenty č. 733899–733901).

5.1 *Transakce nezahrnuje státní podporu*

- (20) Ve svých připomínkách norské orgány tvrdily, že převod pozemků z obce Sandefjord na fotbalový klub Sandefjord Fotball AS nepředstavoval státní podporu, jelikož údajnému příjemci nebyla poskytnuta žádná výhoda.
- (21) Norské orgány zejména uvedly, že tržní hodnota dotyčných pozemků byla v době transakce záporná, a předložily za tímto účelem znalecký odhad ze dne 5. února 2014. Hlavním důvodem údajné záporné hodnoty pozemků je skutečnost, že fotbalový klub Sandefjord Fotball AS byl (na základě převodu pozemků, jakož i podle pravidel územního plánování) povinen v rámci transakce vybudovat fotbalový stadion a náklady na výstavbu stadionu přesahovaly hodnotu pozemku.
- (22) Podle norských orgánů mohla být povinnost týkající se výstavby stadionu platně uložena jako „zvláštní povinnost“ v souladu s bodem 2.2 písm. c) části V pokynů Kontrolního úřadu o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (dále jen „pokyny k prodeji pozemků“) ⁽¹⁾.

5.2 *Výše případné podpory by byla velmi omezená*

- (23) Co se týká výše údajné státní podpory, norské orgány tvrdily, že pokud by Kontrolní úřad shledal, že dotyčné pozemky měly kladnou tržní hodnotu, byla by tato hodnota velmi nízká.
- (24) Norské orgány objasnily, že zemědělská půda požívá v Norsku zvláštní ochrany. Její prodej a/nebo změna využití k jiným účelům podléhá přísným kontrolám ze strany regionálních zemědělských úřadů. V případě dotyčných pozemků souhlasil příslušný zemědělský úřad s návrhem na změnu územního plánu pouze na základě cíle veřejného zájmu spočívajícího ve výstavbě stadionu. Developer nemohl pozemky získat za účelem čistě komerčního využití. Na převod pozemků proto nelze použít zásadu investora v tržním hospodářství. Norské orgány se místo toho domnívaly, že by tržní hodnota měla být založena na ceně zemědělské půdy, což bylo jediné reálné alternativní využití pozemku.

⁽¹⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci přijaté dne 17. listopadu 1999. K dispozici na adrese: <http://www.efasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

- (25) Co se týká hodnoty pozemku určeného ke komerčnímu využití (pozemek č. 152/97), norské orgány tvrdily, že společnost Pindsle Property AS, která získala společnost Sandefjord Fotball Næring AS za částku ve výši 40 milionů NOK, zaplatila vyšší cenu, než byla cena tržní. K doložení tohoto tvrzení odkázaly norské orgány na znalecký odhad (příloha 11 dokumentu č. 699518), podle něhož tržní hodnota pozemku č. 152/97 činila přibližně 15 milionů NOK ⁽¹⁾. Ocenění vycházelo z průměrné ceny pozemků určených ke komerčnímu využití v oblasti Pindsle v době transakce.
- (26) Norské orgány rovněž uvedly, že při výpočtu výše podpory je nutno provést řadu odpočtů. Tyto odpočty vyplývají z určitých povinností, které fotbalový klub Sandefjord Fotball AS převzal ve prospěch obce podle dohody ze dne 28. listopadu 2006: i) částka ve výši 2,6 milionu NOK za rekonstrukci starého stadionu; ii) částka ve výši 400 000 NOK za nahrazení světlometů na starém stadionu; iii) částka ve výši 1,5 milionu NOK za výstavbu veřejného chodníku a iv) částka ve výši 5 milionů NOK za výstavbu kruhového objezdu a přechodu pro chodce. V dohodě se tudíž předpokládalo, že za účelem poskytování služeb obci uhradí fotbalový klub Sandefjord Fotball AS náklady v celkové výši 9,5 milionu NOK (podle odhadu v té době) ⁽²⁾.

5.3 Případnou státní podporu je nutno prohlásit za slučitelnou

- (27) Norské orgány tvrdily, že pokud by Kontrolní úřad zjistil v dotyčné transakci prvek státní podpory, je nutno tuto podporu prohlásit za slučitelnou s fungováním Dohody o EHP podle čl. 61 odst. 3 písm. c).
- (28) Norské orgány zdůraznily, že podpora sportu, včetně výstavby sportovní infrastruktury, představuje cíl společného zájmu. Dále tvrdily, že státní podpora je v daném případě nezbytná a představuje vhodný nástroj.
- (29) Norské orgány zejména uvedly, že v Sandefjordu byl nový stadion zapotřebí. Poukázaly na vysoký tlak, pokud jde o využívání stávajícího městského stadionu, který v té době využíval fotbalový klub Sandefjord Fotball i jiné týmy. Modernější stadion byl mimoto nezbytný k splnění požadavků Norské fotbalové asociace pro udělení licence, aby mohl elitní tým fotbalového klubu Sandefjord, který působil na základě dočasné výjimky, setrvat v nejvyšší norské lize.
- (30) Obec Sandefjord posoudila možnost modernizace stávajícího stadionu, která by však neřešila nedostatečnou kapacitu. Výstavba nového stadionu by naopak odstranila problémy související s kapacitou i licencí a mimoto by vytvořila místo pro pořádání fotbalových akcí v kraji Vestfold. Jak je patrné z níže uvedené tabulky, nový stadion využívá řada klubů. Starý městský stadion byl rekonstruován (což financoval fotbalový klub Sandefjord Fotball AS) a nyní je plně využíván místními (atletickými a fotbalovými) sportovními kluby, školami a širokou veřejností. To dále prokazuje, že nový stadion v Sandefjordu byl zapotřebí a že případná státní podpora byla vhodná. Modernizace stávajícího stadionu by mimoto od obce vyžadovala investice ve výši přibližně 40 milionů NOK, přičemž neexistovala vyhlídka na přilákání soukromých finančních prostředků.
- (31) Norské orgány rovněž uvedly, že případná podpora je přiměřená. Poukázaly především na skutečnost, že většinu investičních nákladů v souvislosti s novým stadionem financoval fotbalový klub Sandefjord Fotball AS, který přispěl na stavební náklady nejvyšší možnou částkou z vlastních zdrojů a z bankovních úvěrů. Tento vlastní příspěvek zajistil, aby byla výše podpory omezena na minimum.
- (32) Norské orgány zdůraznily rovněž společenské a amatérské sportovní činnosti nehuspodářské povahy, které výstavba stadionu umožnila. Existující městský stadion je nyní plně k dispozici pro amatérský sport. Na novém stadionu se mimoto pravidelně uskutečňuje řada amatérských sportovních a společenských činností, včetně školních akcí.

⁽¹⁾ Znalecký odhad stanovil společnou hodnotu pozemků č. 152/96 a č. 152/97 ve výši 31 milionů NOK. Částka ve výši 15 milionů NOK vyplývá z rozdělení této odhadované částky podle příslušné velikosti obou pozemků.

⁽²⁾ Konečné náklady činily 12 milionů NOK, přičemž dodatečné náklady uhradila společnost Pindsle Property AS.

- (33) K doložení této skutečnosti předložily norské orgány níže uvedenou tabulku, v níž je shrnuta odhadovaná roční obsazenost stadionu ze strany různých uživatelů v období 2007 až 2014:

Klub	Činnosti	Počet hodin ročně	Platba
Elitní tým fotbalového klubu Sandefjord	20 zápasů (duben–říjen/listopad) 100 h Trénink duben–říjen/listopad 2h × 5 × 16 = 160 h ⁽¹⁾	260	Ano
Juniorský a náborový tým fotbalového klubu Sandefjord	Trénink a zápasy květen–září	60	Ano
Spolupracující kluby	Trénink a zápasy květen–září	30	Ne
Spolupracující kluby	Prostory pro kurzy a konference, oslavy, fórum pro trenéry a vedení, školení	30	Ne
Sandar IL (sportovní klub)	Finálová utkání hráčů ve věku 14–19 let v poháru Sandar včetně zahajovacího ceremoniálu (a využívání šaten)	25	Ne
Vestfold Fotballkrets (krajská fotbalová asociace)	Srazy hráčů ve věku 14–16 let z týmů ze Sandefjordu a klubů z ostatních částí kraje, včetně tréninků a zápasů, kurzů a vzdělávání trenérů	30	Ne
Sandefjord Fotball Bredde (sportovní aktivity dětí a mládeže), amatérské zápasy	Správa klubu využívá prostory k pořádání kurzů a konferencí. Fotbalová škola pro hráče ve věku 6–12 let během letní, podzimní a velikonoční přestávky na fotbalovém hřišti. Amatérské zápasy „firemních pohárů“.	90	Ne

⁽¹⁾ V zimním období trénuje elitní tým na hřišti s umělým trávnikem, používá však šatny a jiné vnitřní prostory na stadionu.

- (34) Ve všedních dnech mimoto využívají sousední školy a řada atletických klubů atletickou dráhu. Na stadionu se konají rovněž dny školních aktivit.
- (35) Na neprofesionální využití stadionu tudíž připadá více než 50 %. Hlavním omezením, které brání dalšímu zvýšení neprofesionálního využití, je odolnost hřiště s přírodním trávnikem ⁽¹⁾. Profesionální tým má přednostní přístup na stadion, a to vyhrazením fotbalového hřiště pro domácí zápasy, a přednostní přístup na fotbalové hřiště za účelem tréninku. Vnitřní prostory (např. šatny a kanceláře) může využívat celoročně jakákoli organizace.
- (36) Jak je patrné z výše uvedené tabulky, většina neprofesionálních uživatelů stadionu nehradí žádné nájemné. Elitní tým platí naopak za využívání stadionu roční nájemné ve výši 3 milionů NOK a 20 % z hodnoty prodaných lístků. Norské orgány se domnívají, že tato částka odpovídá tržnímu nájemnému: srovnatelné týmy hradí nájemné za hodinu v rozmezí od 2 000 do 5 000 NOK, což v součtu vede k nižšímu celkovému nájemnému než 3 miliony NOK ročně. Norské orgány tudíž usuzují, že elitní tým fotbalového klubu Sandefjord nemá oproti konkurentům žádnou výhodu, která by plynula z nájemného, jež hradí za využívání stadionu.

⁽¹⁾ Plánuje se zřízení hřiště s umělým trávnikem, aby bylo možné větší využívání.

- (37) Norské orgány rovněž zdůraznily, že případný dopad na obchod a hospodářskou soutěž by byl vzhledem k místnímu charakteru klubu velmi omezený. Lístky na domácí zápasy jsou obvykle prodávány pouze místním občanům a fanouškům navštěvujícím utkání norských týmů. Příjmy ze stánkového prodeje během zápasů jsou v rozmezí od 600 000 NOK do 1 milionu NOK ročně. Co se týká prodeje značkového zboží, trh je většinou omezen na fanoušky v kraji Vestfold. Mezi kluby neexistuje s ohledem na tyto výrobky žádná konkurence. Právo na užívání názvu arény bylo prodáno společnosti Komplett.no, což je internetový obchod s elektronikou se sídlem v Sandefjordu. V aréně inzerují pouze místní podniky.
- (38) Dopad na obchod a hospodářskou soutěž je omezený, i co se týká trhu pro přestupy hráčů. Fotbalový klub Sandefjord Fotball AS obchoduje s hráči jen ve velmi omezeném rozsahu a pouze s jinými norskými kluby. V období 2011 až 2013 vedlo například obchodování s hráči k příjmům ve výši pouze 1,35 milionu NOK, přičemž náklady činily 860 000 NOK.
- (39) Co se týká televizních práv, norské orgány objasnily, že tato práva spravuje na ústřední úrovni Norská fotbalová asociace. Podíl klubu na výnosech závisí na jeho umístění ve dvou nejvyšších norských ligách. Jelikož mimo Norsko neexistuje o norskou fotbalovou ligu skutečný zájem, nemají tato televizní práva na obchod a hospodářskou soutěž reálný dopad.

II. POSOUZENÍ

1. Existence podpory

- (40) V čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP je uvedeno: „Nestanoví-li tato dohoda jinak, podpory poskytované v jakékoli formě členskými státy ES, státy ESVO nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi smluvními stranami, neslučitelné s fungováním této dohody.“
- (41) To znamená, že opatření představuje státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP tehdy, jsou-li kumulativně splněny tyto podmínky: opatření je provedeno státem nebo ze státních prostředků, poskytuje určitému podniku selektivní hospodářskou výhodu a může ovlivnit obchod mezi smluvními stranami a narušit hospodářskou soutěž.

1.1 Státní prostředky

- (42) Aby se opatření považovalo za státní podporu, musí být provedeno státem nebo ze státních prostředků. Pojem stát se vztahuje nejen na ústřední vládu, nýbrž zahrnuje všechny úrovně státní správy (včetně obcí) a rovněž veřejné podniky ⁽¹⁾.
- (43) Dotyčné pozemky získala obec Sandefjord a poté byly převedeny na dvě dceřiné společnosti fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS. Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že převod pozemků zahrnuje státní prostředky.

1.2 Podnik

- (44) Podle ustálené judikatury jsou podniky subjekty, které vykonávají hospodářskou činnost, bez ohledu na jejich právní postavení a způsob jejich financování ⁽²⁾. Hospodářskou činnost představuje jakákoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na daném trhu ⁽³⁾.
- (45) Sandefjord Fotball AS je profesionální fotbalový klub, který je zřízen jako soukromá společnost. Působí na několika trzích, včetně trhu pro přestupy fotbalových hráčů, jakož i na trzích prodeje vstupenek, televizních práv, suvenýrů klubu a sponzorské činnosti.

⁽¹⁾ Článek 2 směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků (Úř. věst. L 318, 17.11.2006, s. 17), začleněna do bodu 1a přílohy XV Dohody o EHP.

⁽²⁾ Rozsudek ve věci Höfner a Elser v. Macroton, C-41/90, EU:C:1991:161, body 21 a 22; rozsudek ve spojených věcech Pavlov a další, C-180/98 až C-184/98 EU:C:2000:428 a rozsudek ve věci Private Barnehagers Landsforbund v. Kontrolní úřad ESVO, E-5/07, Sb. rozh. ESVO 2008, s. 61, bod 78.

⁽³⁾ Rozsudek ve věci Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze SpA, C-222/04, EU:C:2006:8, bod 108.

- (46) Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že fotbalový klub Sandefjord Fotball AS představuje podnik ve smyslu článku 61 Dohody o EHP.

1.3 **Hospodářská výhoda**

- (47) Převod pozemků na určitý podnik může poskytnout hospodářskou výhodu, zejména v případě, uskuteční-li se za cenu nižší, než je tržní cena.
- (48) Transakce zahrnující převod státních prostředků nepředstavuje státní podporu, je-li provedena v souladu s běžnými tržními podmínkami, takže dotyčný podnik nezvýhodňuje⁽¹⁾. To se nazývá kritériem subjektu v tržním hospodářství.

1.3.1 *Převod pozemku č. 152/96*

- (49) V době převodu na fotbalový klub Sandefjord Fotball AS byl pozemek č. 152/96 určen k výstavbě fotbalového stadionu a ke komerčnímu využití. Za účelem vydání stavebního povolení se proto jakákoli výstavba na tomto pozemku musela týkat stadionu. Vzhledem ke skutečnosti, že náklady na výstavbu stadionu přesáhly potenciální hodnotu pozemku, norské orgány tvrdily, že tržní cena pozemku č. 152/96 byla nulová, ne-li záporná.
- (50) Kontrolní úřad bere na vědomí, že tržní cenu pozemku mohou ovlivnit povinnosti stanovené v územním plánu. Povinnost týkající se vybudování fotbalového stadionu však nemůže snížit tržní cenu na nulu, zejména nikoli v případě transakce, která má fotbalovému klubu pomoci vybudovat nový stadion⁽²⁾.
- (51) Kontrolní úřad mimoto odkazuje na oddíl 2.2 písm. d) pokynů k prodeji pozemků, v němž se uvádí, že zpravidla by „neměla být po dobu nejméně tří let po nabytí stanovena tržní hodnota nižší, než je prvotní⁽³⁾ náklad, pokud by nezávislý odhadce zvláště neprokázal obecný pokles tržních cen pozemků a staveb na příslušném trhu“. V daném případě získala obec Sandefjord pozemky, které byly později rozděleny na pozemky č. 152/96 a č. 152/97, za cenu ve výši 3,7 milionu EUR. Kontrolní úřad uvádí, že k převodu pozemků na fotbalový klub Sandefjord Fotball AS došlo za cenu nižší, než byly pořizovací náklady obce.
- (52) Na základě výše uvedených skutečností vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že převod pozemku č. 152/96 poskytl fotbalovému klubu Sandefjord Fotball AS hospodářskou výhodu.

1.3.2 *Převod pozemku č. 152/97*

- (53) Pozemek č. 152/97 byl v době převodu na fotbalový klub Sandefjord Fotball AS určen ke komerčnímu využití. Norské orgány tvrdily, že převod pozemku č. 152/97 je nutno posoudit v kontextu dohody ze dne 28. listopadu 2006, která fotbalovému klubu ukládá zejména povinnost vybudovat výměnou za pozemek stadion. Jelikož odhadované náklady na výstavbu stadionu přesáhly hodnotu pozemku, nemohl převod poskytnout žádnou hospodářskou výhodu.
- (54) Kontrolní úřad bere na vědomí, že pozemek č. 152/97 je určen ke komerčnímu využití. Podle pravidel územního plánování neexistuje tudíž ve vztahu k tomuto pozemku povinnost týkající se výstavby stadionu. Ani podle dřívějšího územního plánu neexistovalo s ohledem na zemědělskou půdu existující v době převodu na fotbalový klub Sandefjord Fotball AS žádné závazné omezení. Povinnost zajistit a financovat výstavbu stadionu ukládala fotbalovému klubu Sandefjord Fotball AS pouze dohoda ze dne 28. listopadu 2006. To je jediný právní nástroj, který předpokládá prodej pozemku č. 152/97 za účelem financování části stavby.

⁽¹⁾ Rozsudek ve věci SFEI a další, C-39/94, EU:C:1996:285, body 60 a 61.

⁽²⁾ Kontrolní úřad odkazuje v této souvislosti rovněž na oddíl 2.2 písm. c) pokynů k prodeji pozemků, v němž se uvádí, že při ocenění by „... povinnosti, jejichž plnění by bylo přinejmenším částečně ve vlastním zájmu kupujícího, měly být vyhodnoceny se zřetelem k výše uvedené skutečnosti“.

⁽³⁾ Tj. pořizovací náklady vynaložené dotyčným orgánem veřejné moci.

- (55) Kontrolní úřad se domnívá, že by subjekt v tržním hospodářství, který by pozemek prodával, takovéto podmínky v souvislosti s výstavbou nebo financováním stadionu neuložil. Kontrolní úřad proto nemůže souhlasit s tvrzením, že při posuzování existence hospodářské výhody je nutno vzít v úvahu smluvní vztah mezi převodem pozemku č. 152/97 na fotbalový klub Sandefjord Fotball AS a výstavbou stadionu.
- (56) Kontrolní úřad rovněž podotýká, že krátce po převodu prodal fotbalový klub Sandefjord Fotball AS podíly ve společnosti Sandefjord Fotball Næring AS, která vlastnila pozemek č. 152/97, společnosti Pindsle Property AS za částku ve výši 40 milionů NOK. Tento prodej prokazuje, že dotčený pozemek měl ekonomickou hodnotu.
- (57) Na základě výše uvedených skutečností vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že převod pozemku č. 152/97 poskytl fotbalovému klubu Sandefjord Fotball AS hospodářskou výhodu.

1.4 *Selektivita*

- (58) Údajná státní podpora vyplývá z transakce mezi obcí Sandefjord a fotbalovým klubem Sandefjord Fotball AS. Tato transakce představuje selektivní opatření ve smyslu článku 61 Dohody o EHP, jelikož se týká jednoho konkrétního podniku.

1.5 *Narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu mezi smluvními stranami*

- (59) Podle judikatury týkající se ovlivnění obchodu a narušení hospodářské soutěže je Kontrolní úřad „povinen nikoliv prokázat skutečný dopad podpor na obchod [...] a skutečné narušení hospodářské soutěže, ale pouze přezkoumat, zda mohou tyto podpory tento obchod ovlivnit a narušit hospodářskou soutěž“⁽¹⁾.
- (60) K vyvození závěru, že opatření může narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi smluvními stranami Dohody o EHP, postačuje pouhá skutečnost, že podpora posiluje postavení určitého podniku vůči ostatním podnikům, které s ním soutěží v obchodu uvnitř EHP⁽²⁾.
- (61) V roce 2006 hrál elitní tým fotbalového klubu Sandefjord v nejvyšší norské lize a mohl se kvalifikovat na mistrovství Evropy. Profesionální fotbalové kluby mimoto vykonávají hospodářské činnosti na řadě jiných trhů, než je účast ve fotbalových soutěžích, jako je trh pro přestupy profesionálních hráčů, propagaci, sponzorskou činnost, zboží nebo mediální práva. Podpora profesionálního fotbalového klubu proto potenciálně posiluje jeho postavení na každém z těchto trhů, z nichž většina může pokrývat několik zemí v EHP. Co se týká trhu pro přestupy hráčů, fotbalový klub Sandefjord Fotball AS v té době působil (a působí dosud) na trhu pro přestupy hráčů a může potenciálně přijímat hráče z jiných zemí v EHP.
- (62) Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že opatření může narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi smluvními stranami Dohody o EHP.

1.6 *Závěr ohledně existence podpory*

- (63) Na základě výše uvedených zjištění vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že opatření představuje státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

⁽¹⁾ Rozsudek ve věci Itálie v. Komise, C-372/97, EU:C:2004:234, bod 44.

⁽²⁾ Rozsudek ve věci Philip Morris Holland BV v. Komise, C-730/79, EU:C:1980:209, body 11 a 12; rozsudek ve spojených věcech Fesil ASA a Finnjord Smelteverk AS v. Kontrolní úřad ESVO, E-5/04, E-6/04, E-7/04, Sb. rozh. ESVO 2005, s. 117, bod 94 a rozsudek ve spojených věcech Libert a další, C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, body 76–78.

1.7 Výše podpory

- (64) Co se týká pozemku č. 152/96, Kontrolní úřad uznává, že povinnost stanovená v územním plánu, včetně výstavby stadionu, snižuje tržní hodnotu pozemku ⁽¹⁾. Jak však bylo objasněno v 50. bodě odůvodnění, nulová tržní cena není v daném případě opodstatněná. Podle oddílu 2.2 písm. d) pokynů Kontrolního úřadu k prodeji pozemků měla obec Sandefjord dotyčný pozemek prodat alespoň za cenu, která pokrývala její pořizovací náklady. Na tomto základě se Kontrolní úřad domnívá, že výše podpory v souvislosti s tímto pozemkem činí 1,9 milionu NOK ⁽²⁾.
- (65) Pokud jde o pozemek č. 152/97, Kontrolní úřad uvádí, že fotbalový klub Sandefjord Fotball AS prodal podíly ve společnosti Sandefjord Fotball Næring AS, která vlastnila pozemek č. 152/97, společnosti Pindsle Property AS za částku ve výši 40 milionů NOK. Společnost Pindsle Property AS je soukromá společnost, která v době transakce nebyla součástí stejné skupiny jako fotbalový klub Sandefjord Fotball AS. Prodej se tudíž uskutečnil mezi dvěma nezávislými společnostmi ⁽³⁾. Kontrolní úřad neobdržel žádné přesvědčivé důkazy o tom, že se tato transakce neuskutečnila za tržní cenu. Kontrolní úřad se proto domnívá, že představuje nejlepší dostupný údaj o tržní hodnotě pozemku č. 152/97.
- (66) Na základě výše uvedených skutečností vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že celková tržní hodnota pozemků převedených na fotbalový klub Sandefjord Fotball AS v době transakce činila 41,9 milionu NOK. Podle dohody ze dne 28. listopadu 2006 však fotbalový klub Sandefjord Fotball AS převzal rovněž řadu povinností týkajících se provedení prací jménem obce Sandefjord. Jak bylo uvedeno v 26. bodě odůvodnění, odhadované celkové náklady spojené s těmito povinnostmi v době uzavření dohody činily 9,5 milionu NOK. Norské orgány uvedly, že bez dohody by musela tyto práce provést samotná obec. Kontrolní úřad proto uznává, že celkové náklady na tyto práce (stanovené v době uzavření dohody) je nutno odečíst od částky podpory.
- (67) Kontrolní úřad tudíž vyvozuje závěr, že celková podpora poskytnutá fotbalovému klubu Sandefjord Fotball AS činila 32,4 milionu NOK.

2. Procesní požadavky

- (68) V čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3 je stanoveno, že „Kontrolní úřad ESVO bude včas informován o všech plánech ohledně poskytnutí nebo změny podpor, aby mohl podat své vyjádření (...). Dotčené státy neprovedou navrhovaná opatření, dokud nebude v tomto řízení přijato konečné rozhodnutí.“
- (69) Převod dotyčných pozemků nebyl Kontrolnímu úřadu předem oznámen. Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že norské orgány nesplnily své povinnosti podle čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3.

3. Slučitelnost

- (70) Podle čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP mohou být za slučitelné s fungováním Dohody o EHP považovány podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (71) Kontrolní úřad podotýká, že dosud nevydal pokyny týkající se státní podpory na výstavbu sportovní infrastruktury. Dotyčné opatření bude proto posouzeno přímo podle čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP.

⁽¹⁾ Viz rovněž rozhodnutí č. 225/15/KOL ze dne 10. června 2015 o nevznesení námitek vůči podpoře ve formě převodu pozemků na klub Vålerenga Fotball, bod 31.

⁽²⁾ Obec Sandefjord získala pozemky, které byly později rozděleny na pozemky č. 152/96 a 152/97, za částku ve výši 3,7 milionu NOK. Hodnota ve výši 1,9 milionu NOK vyplývá z rozdělení této částky podle příslušné velikosti obou pozemků.

⁽³⁾ To prokazuje i neexistence nezávislého znaleckého odhadu, který se podle norského práva obchodních společností vyžaduje v případě transakcí mezi společnostmi v téže skupině.

- (72) V souladu s praxí uplatňovanou v době poskytnutí podpory je posouzení Kontrolního úřadu založeno na těchto krocích:
- Je opatření podpory zaměřeno na dobře vymezený cíl společného zájmu?
 - Je podpora dobře konstruována tak, aby zajistila splnění cíle společného zájmu, tj. řeší navrhovaná podpora selhání trhu nebo jiný cíl? Zejména:
 - Je státní podpora vhodným nástrojem?
 - Existuje zde motivační účinek, tj. mění podpora chování podniků?
 - Je opatření podpory přiměřené, tj. bylo by možné dosáhnout stejných změn chování s použitím menší podpory?
 - Je narušení hospodářské soutěže a účinek na obchod omezený, takže celkově převažují příznivé účinky?
- (73) Výše uvedenými otázkami se zabývají následující odstavce.

3.1 Cíl společného zájmu

- (74) Kontrolní úřad za prvé podotýká, že podpora sportu není v Dohodě o EHP přímo zmíněna jako společný cíl. Podporu sportu však lze pokládat za součást podpory vzdělávání, odborné přípravy a mládeže, jakož i sociální politiky. Užší spolupráce v těchto oblastech se považuje za cíl EHP, jak je uvedeno zejména v článcích 1 a 78 Dohody o EHP. Způsoby této užší spolupráce jsou blíže vymezeny v protokolu 31 Dohody o EHP o spolupráci v některých oblastech mimo čtyři svobody. Článek 4 tohoto protokolu je nazván „Vzdělávání, odborná příprava, mládež a sport“ a předpokládá například účast smluvních stran na Evropském roku výchovy prostřednictvím sportu 2004. To dokládá úzkou souvislost mezi podporou sportu a cíli stanovenými v Dohodě o EHP.
- (75) Tento výklad je v souladu s přístupem Evropské komise (dále jen „Komise“). V Evropské unii je podpora sportu výslovně zmíněna v článku 165 SFEU, který byl zaveden Lisabonskou smlouvou. I před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost však Komise uznávala specifickou roli, kterou v evropské společnosti hraje sport, založený na strukturách řízených dobrovolníky, a to vzhledem k jeho přínosu v oblasti zdraví, výchovy, sociálního začlenění a kultury. Od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se podpora sportu uznává jako opatření přispívající k celkovým cílům strategie Evropa 2020, a to zlepšením zaměstnatelnosti a mobility, zejména prostřednictvím opatření na podporu sociálního začleňování v oblasti sportu a prostřednictvím sportu, vzdělávání a odborné přípravy.
- (76) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že podpora vzdělávání, odborné přípravy a rozvoje mládeže prostřednictvím sportu představuje cíl společného zájmu. Kontrolní úřad rovněž uvádí, že financování sportovní infrastruktury může využít i obecné nařízení o blokových výjimkách, jsou-li splněny určité podmínky. To dále prokazuje, že podpora sportu, včetně výstavby sportovní infrastruktury, představuje cíl společného zájmu.

3.2 Vhodný nástroj

- (77) Za účelem posouzení, zda státní podpora účinně přispívá k dosažení stanoveného cíle společného zájmu, musí Kontrolní úřad nejprve určit a vymezit problém, který je třeba řešit. Státní podpora by se měla soustředit na situaci, kdy podpora může vést k podstatnému zlepšení, jehož trh nemůže dosáhnout sám o sobě. Navrhované opatření podpory musí být mimoto vhodným nástrojem, který přispívá k dosažení stanoveného cíle společného zájmu.

- (78) S ohledem na zajištění fotbalových stadionů v Norsku bylo uznáno selhání trhu ve formě nedostatečných komerčních investic do stadionů, které jsou strukturálně ztrátové, jelikož jejich příjmy nepostačují k uhrazení investičních nákladů ⁽¹⁾.
- (79) Norské orgány mimoto prokázaly skutečnou potřebu nového fotbalového stadionu v Sandefjordu. To dokládají kapacitní problémy na stávajícím městském stadionu v době provedení opatření a skutečnost, že starý stadion již nespĺňoval požadavky Norské fotbalové asociace pro udělení licence. Vzhledem k neziskové povaze infrastruktury stadionu byla k uskutečnění investice nezbytná státní podpora.
- (80) V tomto kontextu vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že státní podpora představuje vhodný nástroj.

3.3 *Motivační účinek*

- (81) Kontrolní úřad může státní podporu prohlásit za slučitelnou s fungováním Dohody o EHP pouze tehdy, má-li dotyčná podpora motivační účinek. K motivačnímu účinku dochází, pokud podpora přiměje příjemce, aby změnil své chování, a přispěl tak k dosažení stanoveného cíle společného zájmu, přičemž změny chování by bez podpory neprovedl.
- (82) Kontrolní úřad za prvé podotýká, že výstavba stadionu nebyla zahájena před převodem dotyčných pozemků.
- (83) Informace, které norské orgány poskytly, mimoto prokazují, že fotbalový klub Sandefjord Fotball AS nemohl bez státní podpory výstavbu stadionu financovat, jelikož neměl k dispozici potřebné finanční prostředky, ani nebyl schopen si dostatečné finanční prostředky k pokrytí schodku vypůjčit. Jeho vlastní finanční příspěvek na výstavbu stadionu již byl v mezích možného ⁽²⁾.
- (84) Na základě výše uvedených skutečností dospěl Kontrolní úřad k závěru, že opatření podpory mělo motivační účinek.

3.4 *Přiměřenost*

- (85) Státní podpora se považuje za přiměřenou, je-li výše podpory omezena na minimum nezbytné k dosažení stanoveného cíle společného zájmu. Kontrolní úřad posouzení přiměřenosti obvykle zakládá na způsobilých nákladech a maximální intenzitě podpory.
- (86) Jak bylo uvedeno v 67. bodě odůvodnění, výše podpory, která byla poskytnuta fotbalovému klubu Sandefjord Fotball AS, činila celkem 32,4 milionu NOK. Za účelem posouzení intenzity podpory je nutno uvést tento údaj do vztahu se způsobilými investičními náklady. Kontrolní úřad se domnívá, že výdaje, které fotbalový klub Sandefjord Fotball AS vynaložil jménem obce Sandefjord a které byly odečteny od částky podpory (viz 66. bod odůvodnění), nejsou součástí způsobilých nákladů. Celkové investiční náklady ve výši 110 milionů NOK je tudíž třeba snížit o 9,5 milionu NOK. Způsobilé investiční náklady proto činí 100,5 milionu NOK a odpovídající intenzita podpory je 32 %. Kontrolní úřad podotýká, že intenzita podpory je poměrně nízká a že zbývající část investic financoval příjemce, fotbalový klub Sandefjord Fotball AS.
- (87) Intenzitu podpory je však nutno posoudit i s ohledem na společenské přínosy plynoucí z infrastruktury stadionu. Jak je uvedeno v části I oddíle 5.3, stadion využívá k různým neprofesionálním účelům řada uživatelů, včetně amatérských sportovních týmů a škol. Na toto ne hospodářské využití připadá celkem více než 50 % celkové doby využívání stadionu.

⁽¹⁾ Viz rovněž rozhodnutí č. 225/15/KOL ze dne 10. června 2015 o nevznesení námitek vůči podpoře ve formě převodu pozemků na klub Vålerenga Fotball, bod 65.

⁽²⁾ Viz zejména informace předložené v dokumentu č. 699518, s. 29.

- (88) Kontrolní úřad taktéž uvádí, že infrastruktura stadionu je do jisté míry multifunkční a spojuje fotbalový stadion s atletickou dráhou, posilovnou a řadou jiných vnitřních prostor. To zvyšuje možnosti využití stadionu k neekonomickým účelům. Kontrolní úřad rovněž podotýká, že elitní tým platí za využívání stadionu tržní nájemné (viz rovněž část II oddíl 3.5), zatímco amatérské kluby a jiní nekomerční uživatelé mají na stadion bezplatný přístup. To dále vyzdvihuje společenský přínos stadionu pro komunitu.
- (89) Na základě výše uvedených skutečností vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že opatření podpory je přiměřené.

3.5 *Žádné nepřiměřené narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu*

- (90) Aby byla podpora slučitelná s fungováním Dohody o EHP, musí být negativní účinky opatření podpory týkající se narušení hospodářské soutěže a dopadu na obchod mezi smluvními stranami omezeny a vyváženy pozitivními účinky, které přispívají k plnění cíle společného zájmu.
- (91) Kontrolní úřad na úvod podotýká, že stadion financovaný z dotyčné státní podpory má především místní a regionální zaměření. Infrastruktura nemá přilákat pořádání mezinárodních akcí ani nemá být rozsáhle využívána jinými komerčními uživateli, než je elitní tým fotbalového klubu Sandefjord.
- (92) Elitní tým hradí za využívání stadionu nájemné. Stávající nájemní podmínky jsou založeny na jednáních se soukromými vlastníky stadionu. Předpokládá se tudíž, že nájemné odpovídá tržním podmínkám. To potvrzuje i srovnání s údaji o obvyklém nájemném za využívání stadionu hrazeném jinými kluby, které poskytly norské orgány (viz 36. bod odůvodnění).
- (93) Kontrolní úřad rovněž uvádí, že intenzita podpory je nízká a riziko narušení dále snižuje odpovídající příspěvek fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS na investiční náklady.
- (94) Hospodářské činnosti, které fotbalový klub Sandefjord Fotball AS vykonává, mají kvůli místnímu charakteru klubu pouze velmi omezený dopad na obchod a hospodářskou soutěž v EHP. Prodej lístků, prodej zboží, sponzorská a reklamní činnost jsou zaměřeny především na místní komunitu a kraj Vestfold. Velmi omezené jsou rovněž jeho činnosti na trhu pro přestupy hráčů, které se zaměřují pouze na Norsko. Fotbalový klub Sandefjord Fotball AS nemá přímý vliv na komerční využití televizních práv, která jsou spravována na ústřední úrovni Norskou fotbalovou asociací, a jeho příjmy z těchto práv jsou každopádně velmi nízké.
- (95) Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že případné narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu způsobené opatřením podpory je omezené.

3.6 *Porovnání a závěr*

- (96) V rámci výše uvedeného posouzení porovnal Kontrolní úřad pozitivní a negativní účinky oznámeného opatření. Kontrolní úřad dospěl k závěru, že narušení v důsledku opatření podpory neovlivňuje nepříznivě podmínky obchodu v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.

4. Závěr

- (97) Na základě informací, které poskytly norské orgány, vyvodil Kontrolní úřad závěr, že převod pozemků představuje státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP. Kontrolní úřad dospěl k závěru, že tato podpora je slučitelná s fungováním Dohody o EHP,

PŘIJAL TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpora ve prospěch fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS je slučitelná s fungováním Dohody o EHP podle čl. 61 odst. 3 písm. c) této dohody.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Norskému království.

Článek 3

Pouze anglické znění tohoto rozhodnutí je závazné.

V Bruselu dne 23. září 2015.

Za Kontrolní úřad ESVO

Sven Erik SVEDMAN
předsedkyně

Helga JÓNSDÓTTIR
členka kolegia
